

Nr 165.

Av herr Petré, angående Vetenskapsakademiens privilegium att utgiva almanackor m. m.

Utgivande av almanackor, datumblad och liknande är Kungl. Vetenskapsakademiens uteslutande privilegium. Akademien har lämnat ett tryckeri, Almqvist & Wiksells Boktryckeri AB., tillstånd att ensamt trycka dessa almanackor etc. Bakgrunden till dessa förhållanden torde vara följande.

Till år 1686 ägde vem som helst att utgiva almanackor i vårt land. På grund av de ofta förekommande felaktiga uppgifterna i almanackorna gav Karl XI år 1686 privilegium åt professor And. Spole att utgiva almanackor. Sedan 1747 har privilegiet innehafts av Kungl. Vetenskapsakademien. För att kunna garantera korrekta uppgifter har akademien ansett det nödvändigt att låta ett tryckeri ha hand om tryckningen. Tryckeriet garanterar nu enligt uppgift akademien ett årligt minimibelopp på 550 000 kronor. Dessutom får akademien viss del av inkomsterna, vilken brukar tillföra akademien ytterligare några hundratusen kronor.

Klagomål av olika slag ha i detta sammanhang framkommit. Kritik har sålunda riktats mot innehållet i den billighetsupplaga av almanackan akademien är skyldig att till av Kungl. Maj:t fastställt pris utgiva. Jag har ingen anledning ingå på denna fråga. Däremot synas de klagomål, som framförts mot det förhållandet att ett företag givits monopolställning på tryckningen, ge anledning till visst övervägande.

När olika organisationer, folkrörelser och enskilda företag skola utgiva kalendrar, datumblad etc. måste dessa låta Almqvist & Wiksell utföra den del som har med kalendariet att göra. Detta tryckeri har dock inte möjligheter att annat än i begränsad omfattning trycka övriga delar. Denna uppdelning av framställningen på mer än ett företag förorsakar alldeles onödiga kostnader, vilka alltså höja priset på de färdiga produkterna. Den restriktiva hållning, som akademien tidigare ansåg vara nödvändig intaga på grund av behovet av kontroll över uppgifterna, synes kunna lösas på annat sätt än att ge ensamrätt åt ett företag. En utökning av antalet företag, som få trycka kalendarier, skulle medföra större ändamålsenlighet.

Det synes vara lämpligt att Kungl. Maj:t, när akademiens privilegium enligt uppgift utgår den 15 juli 1952, tar upp denna fråga med akademien.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t ville, när frågan om Kungl. Vetenskapsakademiens privilegium att utgiva almanackor blir aktuell, på lämpligt sätt giva till känna önskvärdheten att tillståndet att trycka olika slag av kalendarier måtte medgivas mer än ett tryckeri.

Stockholm den 25 januari 1951.

Folke Petré.
